

MAKTABLARDA INGLIZ TILI DARSLARINI INNOVATSION METODLAR YORDAMIDA RIVOJLANTIRISH

Abduvahobova Muqaddas Orifjon qizi

Annotatsiya: *Ma'lumki, bugungi kunda ta'lim tizimida foydalaniladigan innovatsion pedagogik texnologiyalar, darsning samarali bo'lishida muhim ahamiyat kasb etadi. Shu nuqtai nazardan mazkur maqolada innovatsion texnologiyalar va ularni ingliz tili darslarida qo'llash texnologiyalari borasida ilmiy xulosalar keltirilgan.*

Kalit so'zlar: *Innovatsion ta'lim texnologiyalari, pedagogika, ta'lim-tarbiya, ingliz tili, metodik tavsiyalar.*

Bugungi kunda inson faoliyatining ko'plab sohalari, jumladan, ta'lim tizimiga turli xil innovatsion texnologiyalarning joriy qilinishi hayot sifatining, inson tafakkurining rivojiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Chet tilini o'qitishda yangi texnologiyalardan foydalanish nafaqat yangi texnik vositalarni, balki o'qitishning yangi shakl va usullarini, o'quv jarayoniga yangicha yondashuvni ham anglatadi. O'qituvchining asosiy vazifalari tilni amaliy o'zlashtirish uchun talabalarga shart-sharoitlar yaratish, har bir o'quvchiga o'z faolligi va ijodkorligini ko'rsatishga imkon beradigan o'qitish usullarini tanlash, shuningdek, chet tilini o'rganish jarayonida talabaning kognitiv faolligini oshirishdan iborat.

Mamlakatimiz mustaqillikka erishgandan so'ng, yoshlarning chet tillarini o'rganishga bo'lgan qiziqishi oshdi va davlatimiz tomonidan til o'rganishga ko'plab imkoniyatlar yaratilmoqda. Birinchi prezidentimiz Islom Karimov aytganidek: "Hozirgi paytda xorijiy tillarni o'rgatishga yurtimizda katta ahamiyat berilmoqda. Bu ham, albatta, bejiz emas. Bugun jahon hamjamiyati o'ziga munosib o'rin egallashga intilayotgan mamlakatimiz uchun, chet ellik sheriklarimiz bilan hamjihatlikda, hamkorlikda o'z buyuk kelajagini qurayotgan xalqimiz uchun xorijiy tillarni mukammal bilishning ahamiyatini baholashning hojati yo'qdir". Ayniqsa,

boshlang'ich ta'limda ijobiy o'zgarishlarga sabab bo'lgan qarorlardan biri bu O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidentining 2012-yil 10-dekabrda "Chet tillarini o'rganish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-1875- soni Qaroridir. Ushbu qarorga muvofiq chet tillarini , asosan , ingliz tilini boshlang'ich sinfdan boshlab o'rgatish, ularni chet tillarini o'rgatishga bo'lgan qiziqishini yanada oshirish uchun barcha umumta'lim maktablarda 1-sinfdan boshlab ingliz tili darslarini turli xil qiziqarli o'yinlar tarzida o'qitish va shu bilan birga o'quvchilarning og'zaki nutqini ham rivojlantirish, 2-sinfdan boshlab esa, alifbo, o'qish va grammatikani o'qitishni zamonaviy, innovatsion usullar orqali o'tish bosqichma-bosqich boshlandi. So'nggi paytlarda ingliz tilini o'rganadigan har qanday yoshdagi odamlar soni juda ko'paymoqda. Buning sababi, hayot jarayonida ingliz tilini bilmasdan yashash qiyinlashib bormoqda. Ammo til o'rganish ham yosh davrlariga bog'liq. Hatto, olimlar bolalar kattalarga nisbatan tilni tez va oson o'zlashtirishni isbotlashgan. Bolalarda til o'rganishga bo'lgan tabiiy moyillik, ularda taqlid qilish xususiyati kuchli ekanligi, kattalarga qaraganda bolalar vaqtining ko'pligi va o'rgangan ma'lumotlarni tez xotirada saqlashi buning asosiy sabablaridandir.

Zamonaviy innovatsion texnologiyalar o'quv faoliyatining sifatini oshirish va talabalar o'rtasida mustaqil ishlash madaniyatini rivojlantirishga qaratilgan bir qator pedagogik muammolarni hal qilish imkonini beradi. Innovatsion texnologiyalarni qo'llash zarurati ham o'quv jarayonida o'rganilishi va qayta ishlanishi kerak bo'lgan axborotlar hajmining doimiy ortib borishi bilan bog'liq. Internet va axborot texnologiyalari butun dunyo hamjamiyatida yagona ta'lim makonini yaratishga qaratilgan. Chet tilini o'rgatishda innovatsion texnologiyalardan foydalanishning asosiy afzalligi ma'lumotni uzatishning an'anaviy og'zaki usullaridan audiovizual usullarga e'tiborni o'tkazishdir. Eng so'nggi ishlanmalar ko'pincha Internetda taqdim etiladi va talabalar ularni tanlash imkoniyatiga ega. Axborot texnologiyalari o'quv materialini ko'paytirish va tarqatish bilan bog'liq muammolarni bartaraf qiladi, unga kirishni ta'lim muassasasida ham, uyda ham, foydalanuvchi uchun qulay vaqtda olish mumkin.

Hozirgi vaqtda ta'lim tizimini rivojlantirishning strategik vazifasi uning mazmunini, o'qitish usullarini yangilash va shu asosda ta'limning tubdan yangi sifatiga erishishdan iborat. Zamonaviy jamiyatdagi hayot talabalardan o'z fikrini rivojlantirish, o'z fikrini aniq va ishonchli ifoda etish qobiliyati kabi muhim kognitiv qobiliyatlarni rivojlantirishni talab qiladi.

Zamonaviy ingliz tili darslarini ham innovatsion ta'lim texnologiyalaridan foydalanmasdan tasavvur qilib bo'lmaydi va uni samarali amalga oshirib bo'lmaydi. Ingliz tilini o'qitishning zamonaviy texnologiyalari jarayonning mantiqiyliги, konseptualligi, samaradorligi, moslashuvchanligi, dinamikligi, takrorlanuvchanligi, yaxlitligi va alohida qismlarning o'zaro bog'liqligi kabi xususiyatlarini o'z ichiga olishi kerak. Darsda va darsdan tashqari mashg'ulotlarda o'quv jarayonini tashkil etish ta'lim sifati va o'quv faoliyatini shakllantirish darajasiga qo'yiladigan zamonaviy talablarni hisobga olgan holda zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan faol foydalanishni taqozo etadi. Ingliz tili darslarida va darsdan tashqari mashg'ulotlarda har bir o'qituvchi kompetensiyaga asoslangan ta'lim tamoyillari va usullaridan, shaxsga yo'naltirilgan va rivojlantiruvchi ta'lim texnologiyalaridan foydalanishi lozim. Dars jarayonlarida ko'pincha turli darajadagi til tayyorgarligiga ega bo'lgan o'quvchilar mavjudligini hisobga olgan holda, har bir darsda o'qituvchi bir nechta zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan element bo'yicha foydalangani maqsadga muvofiq. Bu jarayonda ta'limning asosiy strategiyasi talabaning shaxsiyati, uning imkoniyatlari va qobiliyatlari, moyilliklari va ehtiyojlarini ta'lim jarayonining markaziga qo'yadigan shaxsga yo'naltirilgan yondashuvga aylanadi. Bularning barchasini innovatsion ta'lim texnologiyalari asosida amalga oshirish mumkin. Innovatsion pedagogik texnologiyalar (IPT) quyidagilarni o'z ichiga oladi: dialogli muloqot, tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish, qaror qabul qilish qobiliyati, olingan bilimlarning o'zaro ta'siri, talabaning shaxsiy fazilatlarini shakllantirish. Ta'limning zamonaviy shakllari yuqori kommunikativ qobiliyat va talabalarni o'quv faoliyatiga faol jalb qilish, nutq va tinglash qobiliyatlarini faollashtirish, talabalarning kommunikativ kompetensiyasini samarali rivojlantirish bilan tavsiflanadi. Bu zamonaviy ijtimoiy sharoitlarga moslashishga yordam beradi,

chunki jamiyatga zamonaviy dunyoga tezda moslasha oladigan, mustaqil va tashabbuskor, o'z faoliyatida muvaffaqiyatga erishadigan odamlar kerak. Har qanday innovatsion faoliyatning asosi ijodkorlikdir. Ijodiy faoliyat shaxsning hissiy va intellektual xislatlarini rivojlantirishni o'z ichiga oladi. Bu zamonaviy ta'lim jarayonining asosiy vazifalaridan biridir. Turli pedagogik texnologiyalar o'quv faoliyatini diversifikatsiya qilishga yordam beradi, shuningdek, o'rganishga bo'lgan motivatsiyani oshirishga ko'maklashadi. Yangi ta'lim paradigmasi ichida o'rganish motivatsiyasi muhim o'rin tutadi. Motivatsiyaning maqsadi talabalarda mavzuga barqaror qiziqishni rivojlantirish, muloqot va ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishdir.

ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2012-yil 10-dekabrda "Chettillarini o'rganish tizimini yanada takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida"gi PQ-1875-sonli qarori.
2. Turdaliyeva G.N "Boshlang'ich sinflarda ingliz tilini o'qitishda zamonaviy yondashuvlar va innovatsiyalar"//2020.
3. Bekmuratova U.B. "Ingliz tilini o'qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish"//Toshkent 2012.
4. Toliboboeva S.J. (2020). TEACHING INTERCULTURAL COMMUNICATION IN ENGLISH. Science and Education,1 (Special Issue 2).
5. Толибобоева Ш. (2020). Ingliz tilini o'qitishdagi zamonaviy ta'lim texnologiyalari. Young Scientist,19(309),581-582.
6. Juldashева N.N. (2020). Хорижий тилларни ўқитишда ахборот технологиялар ва инновацион методларнинг ўрни. Молодой ученый, (12),332-333.
7. Ashirbaeva A. (2020). POSITIVE TRAITS OF TEACHING LANGUAGE THROUGH LITERATURE. Science and Education,1(Special Issue 2).
8. Umirova Z. (2020). IMPORTANCE OF LEARNING FOREIGN LANGUAGES. International Scientific Conference of Students and Young Scientists "FARABIALEMI".
9. Mukhitdinova, K. A. (2022, August). TECHNICAL AND ECONOMIC

CONDITION OF OIL DRILLING FROM THE FIELD OF" MUBARAK OGP"
ENTERPRISE. In Multidiscipline Proceedings of Digital Fashion Conference (Vol.
2, No. 4).